

VALTIONEUVOSTON ASETUS VUODELTA 2022 MAKSETTAVISTA LYPSYLEHMÄ-, NAUTA-, UUHI- JA KUTTUPALKKIOISTA, TEURASKARITSA- JA TEURASKILIPALKKIESTA SEKÄ PELTOKASVIPALKKIESTA

1. Yleistä

1.1. Lainsäädäntö

Euroopan unionin kokonaan rahoittamista suorista tuista säädetään yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1307/2013, jäljempänä *tukiasetus*. Tukiasetuksen 52 artiklan mukaan jäsenvaltio voi vapaaehtoisesti myöntää viljelijöille tuotantosidonnaista tukea tietyillä maataloustuotannon aloilla.

Suomi ilmoitti 11.8.2014 Euroopan komissiolle tukiasetuksen soveltamisesta Suomessa. Komissio hyväksyi tiedonannon 19.5.2015. Tiedonannon mukaan Suomi soveltaa vuodesta 2015 lähtien tukiasetuksen IV osaston 1 luvun mukaista vapaaehtoista tuotantosidonnaista tukea. Osana tukikokonaisuuden uudistamista ohjelmakaudelle 2014–2020 Suomi ja Euroopan komissio sopivat, että huomattava osa aiemmin Etelä-Suomen kansallisesta tuesta voidaan maksaa jatkossa osana Euroopan unionin tuotantosidonnaista suoraa tukea. Muutos koskee nautakarja-, lammas- ja vuohitaloutta sekä avomaavihannesten ja tärkkelysperunan viljelyä. Euroopan komissio teki päätöksen (K(2014) 510 lopullinen) 4.2.2014 Etelä-Suomen kansallisen tukijärjestelmän hyväksymisestä vuosille 2014–2020.

Vuonna 2015 yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 täydentämisestä ja mainitun asetuksen liitteen X muuttamisesta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 639/2014, jäljempänä *soveltamisasetus*, 53 artiklan 4 kohdassa säädettiin tuotantosidonnaisia tukia koskevista tukikelpoisuusedellytyksistä seuraavasti: ”Jos tuotantosidonnainen tukitoimenpide koskee nautaeläimiä ja/tai lampaista ja vuohia, jäsenvaltioiden on määritettävä tukikelpoisuusedellytyksenä vaatimukset, jotka koskevat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1760/2000 tai neuvoston asetuksessa (EY) N:o 21/2004 säädettyä eläinten tunnistamista ja rekisteröimistä.” Eräät jäsenmaat esittivät kyseisen artiklakohdan perusteella komissiolle kysymyksiä siitä, mitä tapahtuu, jos eläin on merkitty edellä mainituissa säädöksissä säädetyt määrääjat ylittäen. Komission vastaus, joka on todettu myös alla olevan muutosasetuksen (EU) 2015/1383 johdanto-osassa oli, että eläin on silloin ikuisesti tukikelvoton. Jäsenmaat kritisoivat tätä, koska edellä mainitun tulkinnan mukaan esimerkiksi lypsylehmien osalta määrääjat ylittävä eläinten tunnistaminen ja merkintä olisi merkinnyt eläimen tukikelvottomuutta jopa kuuden vuoden ajaksi. Komissio teki kritiikin vuoksi edellä mainittuun artiklaan lisäyksen ensimmäisen toimeenpanovuoden ollessa jo meneillään (komission delegoitu asetus (EU) 2015/1383 delegoidun asetuksen (EU) N:o 639/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 mukaisista tuotantosidonnaisen tuen tukikelpoisuusedellytyksistä, jotka liittyvät eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivaatimuksiin). Edellä mainittuun kohtaan lisättiin seuraavaa: ”Rajoittamatta muiden tukikelpoisuusedellytysten soveltamista, eläin katsotaan kuitenkin tukikelpoiseksi myös, jos ensimmäisessä alakohdassa

tarkoitettut tunnistus- ja rekisteröintivaatimukset täyttyvät viimeistään jäsenvaltion vahvistamana päivänä, joka ei saa olla myöhäisempi kuin:

- a) eläimen pitoajan ensimmäinen päivä, jos pitoaikaa sovelletaan;
- b) päivämäärä, joka on valittu objektiivisin perustein ja joka on liitteen I mukaisesti ilmoitetun vastaavan toimenpiteen mukainen, jos pitoaikaa ei sovelleta.

Jäsenvaltioiden on viimeistään 15 päivänä syyskuuta 2015 ilmoitettava komissiolle toisessa alakohdassa tarkoitettut päivämäärät.”

Koska tukivuosi oli jo pitkällä, Suomi ilmoitti vuonna 2015 komissiolle päivämäärät, jotka vastasivat tuensaajille ohjeistettua tukijärjestelmää ja tuen saamisen edellytyksiä. Koska vain teuraseläimillä oli varsinainen ajallisesti määritetty pitoaika, katsottiin käytettävissä olevan tiedon perusteella, että niiden osalta ilmoitetaan edellä mainitun artiklan a alakohdan tarkoittamana päivämääränä teurastusta edeltävän pitoajan ensimmäinen päivä. Koska tukikelpoisuusehtojen täyttymisen jälkeisten tilallaolopäivien perusteella maksettavissa eläinpalkkioissa ei ollut varsinaista ajallisesti määritettyä pitoaikaa, katsottiin käytettävissä olevan tiedon perusteella, että niiden osalta ilmoitetaan b alakohdan tarkoittamana päivämääränä kyseisen eläimen tukikelpoisuuden alkamista vastaava päivämäärä. Tämä vastasi aikaisemmin noudatettua käytäntöä eli neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 117 artiklan nojalla käyttöön otettua käytäntöä. Komissiosta saadun tiedon mukaan mainittuun päivämäärään liittyvä jäsenvaltion ilmoitusvelvollisuus oli kertaluontoinen, kuten siitä säädetään 53 artiklan 4 kohdan lisäyksen viimeisessä alakohdassa.

Tiettyjen siirtymäsäännösten vahvistamisesta Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) ja Euroopan maatalouden tukirahaston (maataloustukirahasto) tukea varten vuosina 2021 ja 2022 sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013, (EU) N:o 1306/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 muuttamisesta varojen ja soveltamisen osalta vuosina 2021 ja 2022 ja asetuksen (EU) N:o 1308/2013 muuttamisesta varojen ja tällaisen tuen jakamisen osalta vuosina 2021 ja 2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/2220, jäljempänä *siirtymäasetus*, mukaan jäsenvaltion on ilmoitettava Euroopan komissiolle vuosina 2021 ja 2022 toimeenpantaviin Euroopan unionin kokonaan rahoitamiin suoriin tukiin siirtymäasetuksesta aiheutuvista muutoksista. Valtioneuvosto hyväksyi 21.1.2021 Suomen valtion ilmoituksen Euroopan komissiolle siirtymäasetuksen kansallisesta toimeenpanosta. Suomen ilmoituksen mukaan tuotantosidonnaisen tuen osuus on 19,6 prosenttia suorien tukien kokonaismäärästä vuonna 2021 (komission täytäntöönpanopäätös (2021) 4054) ja vuonna 2022 (komission täytäntöönpanopäätös C(2022) 53 final). Tuki kohdennetaan nautakarjataloudelle, lammas- ja vuohitaloudelle ja peltokasvituotannolle.

Laki Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle (193/2013), jäljempänä *suorien tukien laki*, sisältää kansalliset perussäännökset tukiasetuksen 52 artiklan mukaisesta vapaaehtoisesta tuotantosidonnaisesta tuesta. Suorien tukien lain 20 §:n 5 momentin, 21 §:n 3 momentin ja 22 §:n 4 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin tukiasetuksen 52 artiklan mukaisesta tuotantosidonnaisesta tuesta viljelijöille. Valtioneuvoston asetus tukiasetuksen 52 artiklan mukaisesta tuotantosidonnaisesta tuesta annetaan vuosittain.

1.2. Asetusehdotuksen valmistelun taustaa

Euroopan komissio antoi 24.9.2021 tulkintaohjeen, joka koskee eläimiin liittyvää tuotantosidonnaista tukea vuodesta 2021 eteenpäin. Komission päivitetyn tulkintaohjeen (Ref. Ares(2021)5844044-24/09/2021) saamisen jälkeen komission kanssa on pidetty useita asiantuntijapalavereita ja lähetetty useita tulkintaohjetta koskevia kysymyksiä loka-joulukuun aikana. Valmistelun yhteydessä selvitettiin myös mahdollisuuksia järjestää sonneja koskevan tuen haku vuodelle 2022 uudella tavalla, mutta jouduttiin toteamaan, ettei mitään vaihtoehtoa kyetä

toteuttamaan vaadittavan aikataulun puitteissa ja siten, ettei vaaranneta tuen hakemiseen ja maksamiseen liittyviä prosesseja ja tavoitemaksuaikatauluja. Myös ruotsalaisten, joilla on tulkintaohjeen vuoksi osin samanlaisia haasteita kuin Suomessa, kanssa keskusteltiin ja lähetettiin Ruotsin kanssa yhteinen kirje komissioon. Yhteinen palaveri Suomen, Ruotsin ja komission kanssa järjestettiin 10.11. Myös komission johtoon ollaan oltu yhteydessä, muun muassa 15.12.2021 maa- ja metsätalousministeri keskusteli maatalouskomissaarin kanssa. Komissaari vastasi kirjallisesti 23.12.2021. Tämän jälkeen maa- ja metsätalousministeriöstä lähetettiin vielä kirje komissioon 30.12.2021 ja vastauksen viipyessä pidettiin puhelinalaveri 7.1.2022. Sen jälkeen asiaa on selvitetty komission työryhmäkokouksissa ja 20.1.2022 komission kanssa järjestetyssä kokouksessa.

2. Asetuksen pääasiallinen sisältö

Suorien tukien lain 20 §:n 5 momentin, 21 §:n 3 momentin ja 22 §:n 4 momentin nojalla ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin valtioneuvoston asetuksella vuodelta 2022 maksettavasta tukiasetuksen 52 artiklan mukaisesta tuotantosidonnaisesta tuesta viljelijöille. Asetusehdotus sisältäisi tarkemmat säännökset lypsylehmä-, nauta-, uuhi- ja kuttupalkkioiden, teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkion sekä peltokasvipalkkion ehdoista, palkkioiden määrästä ja maksamisesta. Asetus vastaisi sisällöltään pääosin vuodelta 2021 maksettavista lypsylehmä-, nauta-, uuhi- ja kuttupalkkiosta, teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkiosta sekä peltokasvipalkkiosta annettua valtioneuvoston asetusta (342/2021), jäljempänä *vuoden 2021 asetusta*.

EU-oikeudelliset näkökohdat

Vuodelle 2022 esitetyt muutokset

Euroopan komissio antoi 24.9.2021 tulkintaohjeen, joka koskee eläimiin liittyvää tuotantosidonnaista tukea vuodesta 2021 eteenpäin. Komission tulkintaohje on saatujen tietojen mukaan sekä DG Agrin oikeuspalvelun että komission oikeuspalvelun kannan mukainen.

Asetukseen vuodelle 2022 esitetyt muutokset vastaisivat käytettävissä olevien tietojen perusteella Euroopan komission uusia tulkintaohjeita (Ref. Ares(2021)5844044-24/09/2021) ja komission Suomeen tekemän tarkastuksen havaintojen perusteella välttämättömäksi katsottuja muutostarpeita. Siirtyminen käyttämään sonneilla ja härillä tilallapitoaikaa ja sitä vastaavaa oikeusperustaa eli soveltamisasetuksen 53 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan a alakohtaa on EU-lainsäädännön mukainen ottaen huomioon eläinpalkkioita myöntämistä koskevan EU-lainsäädännön tavoitteet ja komission sitä koskevat tulkinnat. Esitetyn ehdotuksen avulla voidaan myös minimoida Suomelle vuodelle 2022 aiheutuvia EU-rahoitusoikaisuriskejä.

Tilallapitoajan määritelmä

Asetusehdotuksen mukaan sonnien ja härkien osalta noudatettaisiin tilallapitoaikana vähintään 30 kalenteripäivän yhtäjaksoista aikaa, jonka aikaisin mahdollinen alkamispäivämäärä olisi 1.4.2022 ja viimeinen mahdollinen loppumispäivämäärä 31.12.2022.

Tilallapitoaika määritellään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamissäännöistä yhdenmisen hallinto- ja valvontajärjestelmän, maaseudun kehittämistoimenpiteiden ja täydentävien ehtojen osalta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 809/2014 21 artiklan 1 kohdan d alakohdassa (tapauksen mukaan tuensaajan sitoumus pitää c alakohdassa tarkoitettuja eläimet tilallaan jäsenvaltion

määrittelemä aika sekä tiedot paikasta tai paikoista, joissa eläimiä on tarkoitus pitää, kyseinen aika mukaan luettuna). Määritelmä antaa jäsenvaltiolle mahdollisuuden määrittellä tilallapitoajan pituuden. Mainitun asetuksen 21 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaan ns. hakemuksettomaan järjestelmään, joka on Suomessa käytössä, liittyy lisävaatimus, jonka mukaan edellä mainitun artiklan toisessa alakohdassa tarkoitettu päivä tai ajanjakso on oltava selvästi määritelty ja tuensaajan tiedossa kyseessä olevaan tukijärjestelmään ja/tai tukitoimenpiteeseen sovellettavien säännösten mukaisesti. Tämän lisävaatimuksen katsotaan täyttyvän, koska tilallapitoaika eli asetusehdotuksen mukainen vähintään 30 kalenteripäivän yhtäjaksoinen aika, (aikaisin mahdollinen alkamispäivämäärä 1.4.2022 ja viimeinen mahdollinen loppumispäivämäärä 31.12.2022) on näillä reunaehdoilla selvästi määritelty ja se on tiedotettu tuottajille laajan tukiin liittyvän opasmateriaalin, tiedotuksen ja muiden viestinnällisten keinojen avulla.

Tilallapitoaikaa koskevan säädösperustan asettamat vaatimukset ovat lieventyneet, kun verrataan nyt sovellettavaa asetusta ja sen edeltäjää. Nykyistä asetusta edeltävän asetuksen (EY) No 1122/2009 16 artiklan 3 kohdan a alakohdan edellytyksenä oli nimittäin myös alkamis- ja päättämispäivien määrittely. Tämä lieventyminen mahdollistaa ns. kelluvan tilallapitoajan. Kelluvan tilallapitoajan mahdollisuus on mainittu komission tulkintaohjeissa ja myös niistä viimeisimmässä eli tulkintaohjeessa (Ref. Ares(2021)5844044-24/09/2021, kohta 1.2.3), jossa kiristettiin voimassa olleiden säännösten tulkintoja merkittävästi monilta muilta osin. Kelluva tilallapitoaika tulee esiin myös komission tiedonvälitysjärjestelmässään antamissa vastauksissa jäsenmaille (esimerkiksi Ref. Ares(2017)1087305 - 01/03/2017). Komissio on vedonnut rahoitusoikaisukäytännössään tämän tiedonvälityskanavan merkitykseen jäsenvaltiolle komission antamien EU-säädösten tulkintaohjeiden välittäjänä.

Selvästi määriteltyyn tilallapitoaikaan voi sisältyä myös tuenmääräytymisjakso, jonka ajalta eläin kerryttää tukea. Tällainen tuenmääräytymisjakso mainitaan komission tulkintaohjeen kohdassa 1.2.4.

Valvonta- ja seuraamuskäytäntö

Jos eläin on tilalla tilallapitoajan lisäksi tuenmääräytymisjaksona, myös tilallapitoaikaisesta tukiehtojen täyttymisestä voidaan varmistua kattavammalla aineistolla kuittitarkastuksina paikalla tehtävissä tarkastuksissa. Keskeisiä ovat kaikille hakemuksille tehtävät ristiintarkastukset eläinten merkintä- ja rekisteröintijärjestelmään. Lisäksi seuraamuksia sovellettaisiin laajemmin kuin vain 30 päivän jaksoon kohdistuen eli kaikki sonnien ja härkien poistoihin liittyvät 7 päivän määräajan noudattamatta jättämiset otettaisiin huomioon poistoissa, jotka tehdään 31.12.2022 eli tuenmääräytymisjakson loppuun asti tai siihen asti, kun eläin lähtee tilalta.

Tällaisella seuraamuskäytännöllä pyritään minimoimaan rahoitusoikaisuriski laajentaen seuraamusten soveltaminen varsinaisen tilallapitoajan ylittävän ajan jälkeiselle tuenmääräytymisjaksolle.

Yhteenveto

Esitetyllä asetusehdotuksella voidaan korjata komission tarkastuksessaan esittämät havainnot ja siten minimoida EU-rahoitusoikaisun mahdollisuus. Jos oikeusperustana olisi käytettävissä vain soveltamisasetuksen 53 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan b alakohta tilanne olisi toinen.

3. Pykälien yksityiskohtaiset perustelut

1 §

Asetuksen 1 §:ssä säädettäisiin soveltamisalasta. Asetusta sovellettaisiin tukiasetuksen 52 artiklan perusteella viljelijöille myönnettäviin lypsylehmä-, nauta-, uuhi- ja kuttupalkkioihin, teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkioon sekä peltokasvipalkkioon.

2 §

Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin määritelmistä. Pykälän 2 kohdan määritelmää nautarekisteristä ja 17 kohdan määritelmää lammasta- ja vuohirekisteristä päivitetäisiin siten, että määritelmässä otettaisiin huomioon eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevassa EU-lainsäädännössä ja kansallisissa säädöksissä tapahtuneet muutokset. Säädosviittaukset päivitetäisiin vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Muilta osin pykälä vastaisi sisällöltään vuoden 2021 asetusta.

3 §

Asetuksen 3 §:ssä säädettäisiin tuotantosidonnaisen tuen tukialueista. Pykälä vastaisi sisällöltään vuoden 2021 asetusta.

4 §

Asetuksen 4 §:ssä säädettäisiin lypsylehmäpalkkion myöntämisen yleisistä edellytyksistä. Pykälää muutettaisiin siten, että siinä otettaisiin huomioon eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevassa EU-lainsäädännössä ja kansallisissa säädöksissä tapahtuneet muutokset. Säädosviittaukset päivitetäisiin vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Lisäksi pykälässä säädettäisiin soveltamisasetuksen 53 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan b alakohdassa tarkoitetusta päivämäärästä, jota käytetään, kun arvioidaan eläinten tunnistus- ja rekisteröintivaatimusten täyttymistä lypsylehmäpalkkiota myönnettäessä. Päivämäärä olisi 31.3.2022. Päivämäärällä ei ole vaikutusta eläinten rekisteröintien määräaikoja koskeviin säännöksiin vaan näitä on noudatettava kuten aikaisemminkin. Näin ollen muun muassa täydentäviä ehtoja koskevien tarkastusten takia on edelleen tärkeää noudattaa rekisteröintiä koskevien säädösten määräaikoja, kuten nautoja koskevaa 7 päivän ilmoitusaikaa.

Pykälään lisättäväksi ehdotettu päivämäärä 31.3.2022 antaa mahdollisuuden katsoa palkkiojärjestelmään kuuluva tukikelpoinen ja mahdollisesti tukikelpoinen eläin tukiehtojen kannalta hyväksytyksi eli määritetyksi eläimeksi, jos sen tulo-, siirto- ja poistoilmoitukset ovat tehty ja muut tukikelpoisuuteen vaikuttavat tiedot ovat oikein nautarekisterissä vuoden 2022 palkkioiden osalta viimeistään viitepäivämäärää edeltävänä päivänä eli 30.3.2022, vaikka ilmoitukset olisi tehty rekisteröintiä koskevien säädösten määräaikojen kannalta myöhässä. Vastaavasti eläin voitaisiin hyväksyä, jos ensimmäinen virheellinen rekisterimerkintä on korjattu viimeistään 30.3.2022. Tunnistus- ja rekisteröintivaatimusten olisi siis oltava kunnossa ja oikein viimeistään 30.3.2022, jotta lypsylehmäpalkkio voidaan myöntää. Jos eläin on syntynyt vasta viitepäivän eli 31.3.2022 jälkeen, se ei olisi tukikelpoinen vielä vuonna 2022.

Edellä mainitulla muutoksella korjattaisiin Euroopan komission Suomeen kohdistamassaan tarkastuksessa virheelliseksi toteamat menettelyt. Euroopan komissio katsoi tarkastuksessaan, että Suomessa viitepäivämäärä on virheellisesti vahvistettu, kun se on yhdistetty eläimen tukikelpoiseksi tulemiseen. Jotta vuosittainen haku voidaan toteuttaa, olisi 31.3. tarkoitukseenmukainen viitepäivämäärä.

Lisäksi pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että se vastaisi Euroopan komission tulkintaa, jonka mukaan samasta eläimestä voidaan maksaa tukea tukivuoden aikana vain yhdelle tuenhakijalle. Palkkio eläimestä maksettaisiin eläimen viimeisimmälle haltijalle. Jos eläin siirretään samalla tukialueelle sijaitsevalle toiselle tilalle, joka on hakenut lypsylehmäpalkkiota, palkkio maksettaisiin tälle tilalle, jos palkkion myöntämisen edellytykset täyttyvät. Luovuttava tila ei saisi palkkiota siirrettävästä eläimestä.

Myös pykälän 4 momenttia muutettaisiin vastaamaan Euroopan komission tulkintaa, jonka mukaan eläimestä voidaan maksaa tukea vain, jos sitä koskevat merkintä- ja rekisteröintivaatimukset täyttyvät viimeistään 31.3.2022. Eläimen ja sitä koskevien rekisteritietojen pitäisi siis olla merkitty nautarekisteriin viimeistään 30.3.2022. Lisäksi eläimen olisi oltava rekisteröitynä nautarekisterissä jollekin lypsylehmäpalkkiota samalla tukialueella hakeneelle viimeistään 31.3.2022. Jos eläin siirretään viitepäivän jälkeen tilalle, joka ei ole hakenut lypsylehmäpalkkiota, kyseiselle tilalle ei makseta palkkiota eläimestä. Palkkio maksetaan kuitenkin sille tilalle, jolta eläin on siirretty, jos tila on hakenut lypsylehmäpalkkiota. Jos eläin siirretään ennen viitepäivää tilalle, joka ei ole hakenut lypsylehmäpalkkiota, eläimestä ei makseta palkkiota myöskään luovuttavalle tilalle.

Muilta osin pykälä vastaisi sisällöltään vuoden 2021 asetusta.

5 §

Asetuksen 5 §:ssä säädettäisiin lypsylehmäpalkkioon oikeuttavan keskimääräisen eläinmäärän laskemisesta. Palkkioon oikeuttava keskimääräinen eläinmäärä määräytyisi 1 päivästä huhtikuuta 31 päivään joulukuuta 2022 nautarekisterin perusteella aktiiviviljelijän hallinnassa olleiden palkkion ehdot täyttävien nautaeläinten tukikelpoisuuspäivien perusteella. Aiemmin kertymäjakso alkoi 1.1. ja kesti 365 päivää. Kertymäjaksoa muutettaisiin, koska myös vuosittaista hakua ja viitepäivämäärää muutettaisiin Euroopan komission Suomeen kohdistaman tarkastuksen vuoksi. Muutoksilla minimoitaisiin vuodelle 2022 aiheutuvaa rahoitusoikaisuriskiä.

Jos eläimellä olisi ollut tukivuoden aikana useampia haltijoita, eläimen tukikelpoisuuspäivät otettaisiin huomioon keskimääräistä eläinmäärää laskettaessa siltä ajalta, jolloin eläin on sen viimeisimmän haltijan hallinnassa.

Keskimääräinen eläinmäärä saataisiin laskemalla yhteen yksittäisten eläinten tukikelpoisuuspäivät, jakamalla summa luvulla 275 ja pyöristämällä tulos kahden desimaalin tarkkuuteen. Muilta osin pykälä vastaisi sisällöltään vuoden 2021 asetusta.

6 §

Asetuksen 6 §:ssä säädettäisiin lypsylehmäpalkkion määrästä. Lypsylehmäpalkkiota voitaisiin myöntää vastaavilla tukialueilla kuin vuonna 2021. Lypsylehmäpalkkiota voitaisiin myöntää yhteensä enintään 32,0 miljoonaa euroa. Lypsylehmäpalkkio koostuu kolmesta eri toimenpiteestä.

7 §

Ehdotetun 7 §:n mukaan lypsylehmäpalkkio maksettaisiin kahdessa erässä. Ensimmäisessä erässä palkkio maksettaisiin niiden eläinmäärien perusteella, jotka ovat kertyneet tuenmääräytymisvuonna 1 päivästä huhtikuuta 15 päivään syyskuuta. Toinen erä maksettaisiin niiden eläinmäärien perusteella, jotka ovat kertyneet tuenmääräytymisvuonna 1 päivästä huhtikuuta 31 päivään joulukuuta. Toisessa erässä maksettavasta palkkion määrästä vähennettäisiin ensimmäisessä erässä maksettu palkkion määrä. Toista maksuerää koskeva säännöksen sanamuodon muutos vastaisi nykyistä käytäntöä, jonka mukaan toinen maksuerä lasketaan.

8 §

Asetuksen 8 §:ssä säädettäisiin nautapalkkion myöntämisen yleisistä edellytyksistä. Edellytykset vastaisivat lypsylehmäpalkkion vastaavia edellytyksiä sonneja ja härkiä lukuun ottamatta. Pykälää muutettaisiin siten, että siinä otettaisiin huomioon eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevassa EU-lainsäädännössä ja kansallisissa säädöksissä tapahtuneet muutokset. Lisäksi pykälässä säädettäisiin soveltamisasetuksen 53 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettua päivämäärästä, jota käytetään, kun arvioidaan eläinten tunnistus- ja rekisteröintivaatimusten täyttymistä nautapalkkiota myönnettäessä teurashiehoja, sonneja ja härkiä lukuun ottamatta. Päivämäärä olisi 31.3.2022.

Teurashiehojen tunnistus- ja rekisteröintivaatimusten täyttymistä arvioitaessa soveltamisasetuksen 53 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettu päivä olisi 10 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun tilallapitoaikajakson eli hallintajakson alkamista edeltävä päivä. Tunnistus- ja rekisteröintivaatimusten olisi siis oltava kunnossa ja oikein viimeistään tuona päivänä, jotta nautapalkkio voidaan myöntää. Euroopan komission Suomeen kohdistamassa tarkastuksessa ei todettu ongelmia teurastukseen perustuvissa tukimalleissa. Näin ollen näissä palkkiomuodoissa noudatettaisiin aikaisempaa käytäntöä kuitenkin siten, että korostetaan komission tarkentuneiden ohjeiden mukaisesti sitä, että kysymyksessä on eläinkohtaista tilallapitoaika edeltävä päivä.

Sonnien ja härkien tunnistus- ja rekisteröintivaatimusten täyttymistä arvioitaessa soveltamisasetuksen 53 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettu päivä olisi vähintään 30 päivän eläinkohtaisen yhtäjaksoisen tilallapitoaikajakson alkamista edeltävä päivä. Tunnistus- ja rekisteröintivaatimusten olisi siis oltava kunnossa ja oikein viimeistään tuona päivänä, jotta sonni- tai härkäpalkkio voidaan myöntää. Jotta tällaista soveltamisasetuksen 53 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan a alakohtaan perustuvaa eläinkohtaista päivämäärää voitaisiin käyttää, on sen perustuttava tilallapitoaikaan. Tilallapitoaika voi olla ns. kelluva tilallapitoaika, jonka on tulkittu tarkoittavan sitä, että sen alku- ja loppupäivämäärä sekä kesto ovat tapauskohtaisia eivätkä kaikkia koskevia, kuten esimerkiksi hakemuksen jälkeen seuraava kiinteä tilallapitoaika perinteisesti on. Pykälää muutettaisiin siten, että sonnien ja härkien osalta käyttöön otetaan edellä mainittu kelluva tilallapitoaika, jonka 30 päivän vähimmäiskesto, yhtäjaksoisuus sekä aikaisin mahdollinen alkamispäivämäärä 1.4.2022 ja viimeinen mahdollinen loppumispäivämäärä 31.12.2022 ovat yhtenäisiä sonneja ja härkiä koskevissa toimenpiteissä. Tilallapitoajan pituus olisi siten selkeästi määritelty. Tuki määräytyy tuenmääräytymisjakson perusteella, joka alkaa tilallapitoajan alusta ja päättyy siihen, kun eläin poistuu tilalta ja viimeistään 31.12.2022 tai sonnien/härkien ylimmän tukikelpoisuusiän (20 kuukautta) täytyttyä. Tuenmääräytymisjakso lisää palkkion ehtojen täytymisen tarkastettavuutta. Kuitenkaan esimerkiksi aivan vuoden lopussa tukikelpoiseksi tulevat sonnit ja härät eivät voisi kyseistä 30 päivän yhtäjaksoista tilallapitoaikavaatimusta täyttää.

Siirtyminen tilallapitooperusteiseen malliin sonnien ja härkien osalta katsotaan perustelluksi, koska erityisesti näillä eläinryhmillä yhden päivämäärän malli olisi aiheuttanut tuensaajille liian suuria muutoksia ottaen huomioon erityisesti sen, että komission tulkintaohjeet (Ref. Ares(2021)5844044-24/09/2021) saatiin hyvin myöhään vuoden 2021 syksyllä eikä tuottajilla ollut siten riittävää aikaa tuotantotapaansa koskeviin muutoksiin. Valtaosa liharotuisista sonneista ja häristä syntyy keväällä ja ne olisivat jääneet palkkioiden ulkopuolelle ja tilat olisivat joutuneet hyvin epätasapuolisen tuen määräytymisen kohteeksi ilman nyt esitettävää tilallapitoaikamalliin siirtymistä. Yhden päivämäärän malli olisi aiheuttanut myös markkinahäiriöitä mm. teurasruuhkien muodossa, mikä olisi loukannut tuottajien ja elintarviketeollisuuden luottamuksensuojaan liittyviä odotuksia.

Kun tilallapitoaikaa sovellettaisiin edellä mainitulla tavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamissäännöistä yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän, maaseudun kehittämistoimenpiteiden ja täydentävien ehtojen osalta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 809/2014 21 artiklan 4 kohdan mukaisen vaatimuksen katsotaan myös täyttyvän. Komissio on vastauksissaan tuonut myös tämän vaatimuksen tärkeyden esiin.

”Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön menettelyjä, joiden avulla eläimiä koskevassa sähköisessä tietokannassa olevia tietoja voidaan käyttää eläintukihakemuksessa tai maksupyynnössä, edellyttäen, että eläimiä koskevan sähköisen tietokannan varmuus ja käyttö on riittävää asianomaisten tukijärjestelmien tai tukitoimenpiteiden hallinnoimiseksi asianmukaisesti yksittäisten eläinten tasolla.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut menettelyt voivat muodostua järjestelmästä, jonka mukaan tuensaaja voi hakea suoraa tukea ja/tai maaseudun kehittämistukea kaikista eläimistä, jotka jäsenvaltion määrittelemänä päivänä tai ajanjaksona täyttävät eläimiä koskevassa sähköisessä tietokannassa olevien tietojen perusteella suoran tuen ja/tai maaseudun kehittämistuen saamisen edellytykset.

Tällöin jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että

a) toisessa alakohdassa tarkoitettu päivä tai ajanjakso on selvästi määritelty ja tuensaajan tiedossa kyseessä olevaan tukijärjestelmään ja/tai tukitoimenpiteeseen sovellettavien säännösten mukaisesti;”

Pykälään lisättäväksi ehdotettu tilallapitoaika ja eläinkohtainen päivämäärä antaa mahdollisuuden katsoa palkkiojärjestelmään kuuluva tukikelpoinen ja mahdollisesti tukikelpoinen sonni ja härkä tukiehtojen kannalta hyväksytyksi eli määritetyksi eläimeksi, jos sen tulo-, siirto- ja poistoilmoitukset ovat tehty ja muut tukikelpoisuuteen vaikuttavat tiedot ovat oikein nautarekisterissä vuoden 2022 palkkioiden osalta viimeistään viitepäivämäärää edeltävänä päivänä, vaikka ilmoitukset olisi tehty rekisteröintiä koskevien säädösten määräaikojen kannalta myöhässä. Vastaavasti eläin voitaisiin hyväksyä, jos ensimmäinen virheellinen rekisterimerkintä on korjattu viimeistään eläinkohtaista viitepäivämäärää edeltävänä päivänä. Tunnistus- ja rekisteröintivaatimusten olisi siis oltava kunnossa ja oikein viimeistään eläinkohtaisena viitepäivämääränä, jotta sonni- ja härkäpalkkio voidaan myöntää. Päivämäärällä ei ole vaikutusta eläinten rekisteröintiä koskeviin säännöksiin vaan näitä on noudatettava kuten aikaisemminkin. Näin ollen muun muassa täydentäviä ehtoja koskevien tarkastusten takia on edelleen tärkeää noudattaa rekisteröintiä koskevien säädösten määräaikoja, kuten nautoja koskevaa 7 päivän ilmoitusaikaa. Vastaava 7 päivän ilmoitusaika koskee eläinten siirto- ja poistoilmoituksia.

Edellä mainitulla muutoksella korjattaisiin Euroopan komission Suomeen kohdistamassaan tarkastuksessa virheelliseksi toteamat menettelyt. Euroopan komissio katsoi tarkastuksessaan, että Suomessa viitepäivämäärä on virheellisesti vahvistettu, kun se on yhdistetty eläimen tukikelpoiseksi tulemiseen soveltamisasetuksen 53 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan b alakohdan perusteella. Jotta vuosittainen haku voidaan toteuttaa, olisi 31.3. tarkoituksenmukainen viitepäivämäärä emolehmiä, emolehmähiehoja ja saaristohiehoja koskien.

Edellä mainitulla muutoksella pyrittäisiin siten korjaamaan Euroopan komission Suomeen kohdistamassaan tarkastuksessa virheelliseksi toteamat menettelyt komission tulkintaohjeet huomioon ottaen. Korjaaviin toimiin kuuluu myös se, että toistaiseksi voimassa olevasta osallistumisilmoituksesta luovutaan ja siirrytään vuosittaiseen hakemismenettelyyn. Lisäksi pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että se vastaisi Euroopan komission tulkintaa, jonka mukaan

samasta eläimestä voidaan maksaa tukea tukivuoden aikana vain yhdelle tuenhakijalle. Palkkio sonni- tai härkäeläimestä maksettaisiin eläimen viimeisimmälle vähintään 30 päivän yhtäjaksoisen tilallapitoaikavaatimuksen täyttävälle haltijalle. Jos eläin siirretään toiselle tilalle, joka on hakenut asianomaista sonni- tai härkäpalkkiota, palkkio maksettaisiin tälle tilalle, jos palkkion myöntämisen edellytykset täyttyvät muun muassa vähintään 30 päivän yhtäjaksoisen tilallapitoaikavaatimuksen osalta. Luovuttava tila ei saisi palkkiota siirrettävästä eläimestä.

Jos sonnilla tai härällä olisi ollut tukivuoden aikana useampia haltijoita, eläimen vähintään 30 päivän yhtäjaksoisen tilallapitoaikavaatimuksen täyttymistä tarkasteltaessa otettaisiin huomioon keskimääräistä eläinmäärä laskettaessa sen vähintään 30 päivän yhtäjaksoisen tilallapitoaikavaatimuksen täyttävän viimeisimmän haltijan hallinnassa oleminen. Keskimääräinen eläinmäärä saataisiin laskemalla yhteen yksittäisten sonnien tai härän vähintään 30 päivän tilallapitoaikavaatimukseen liittyvät tukikelpoisuuspäivät, jakamalla summa luvulla 275 ja pyöristämällä tulos kahden desimaalin tarkkuuteen.

Myös pykälän 4 momenttia muutettaisiin vastaamaan Euroopan komission tulkintaa, jonka mukaan emolehmästä, emolehmähiehosta ja saaristohiehosta voidaan maksaa tukea vain, jos sitä koskevat merkintä- ja rekisteröintivaatimukset täyttyvät viimeistään 31.3.2022. Tällaisen eläimen ja sitä koskevien rekisteritietojen pitäisi siis olla merkitty nautarekisteriin viimeistään 30.3.2022. Jos eläin on syntynyt vasta viitepäivän eli 31.3.2022 jälkeen, se ei olisi tukikelpoinen vielä vuonna 2022. Lisäksi tällaisen eläimen olisi oltava rekisteröitynä nautarekisterissä jollekin nautapalkkiota samalla tukialueella hakeneelle viimeistään 31.3.2022. Jos tällainen eläin siirretään viitepäivän jälkeen tilalle, joka ei ole hakenut nautapalkkiota, kyseiselle tilalle ei makseta palkkiota eläimestä. Palkkio maksetaan kuitenkin sille tilalle, jolta tällainen eläin on siirretty, jos tila on hakenut nautapalkkiota. Jos tällainen eläin siirretään ennen viitepäivää tilalle, joka ei ole hakenut nautapalkkiota, eläimestä ei makseta palkkiota myöskään luovuttavalle tilalle.

Muilta osin pykälä vastaisi sisällöltään vuoden 2021 asetusta.

9 §

Asetuksen 9 §:ssä säädettäisiin nautapalkkioon oikeuttavan keskimääräisen eläinmäärän laskemisesta. Eläinmäärä laskettaisiin eläinryhmittäin vastaavalla tavalla kuin lypsylehmien osalta. Palkkioon oikeuttavista teurashiehoista säädettäisiin tarkemmin 10 §:ssä. Sonneilla ja härillä edellytyksenä olisi lisäksi vähintään 30 päivän yhtäjaksoisen tilallapitoajan täytyminen noudattaen, kuten 8 §:n 1 momentissa säädetään.

10 §

Asetuksen 10 §:ssä säädettäisiin nautapalkkion myöntämisestä teurashiehoista. Nautapalkkio voitaisiin myöntää pykälän 1 momentin mukaan hiehosta, joka on teurastettu elintarvikelain (297/2021) 5 §:n 21 kohdassa tarkoitetussa poroteurastamossa tai 22 kohdassa tarkoitetussa teurastamossa vuonna 2022. Jotta eläin olisi palkkiokelpoinen, se tulisi siis teurastaa viimeistään 31.12.2022. Lisäksi täsmennettäisiin 1 momentin 3 kohdan sanamuotoa siten, että mainitussa kohdassa tarkoitetaan nimenomaan eläimen pitoaikaa tilalla. Muilta osin pykälä vastaisi sisällöltään vuoden 2021 asetusta.

11 §

Asetuksen 11 §:ssä säädettäisiin nautapalkkion enimmäismäärästä tukialueittain. Nautapalkkiota voitaisiin myöntää koko maassa enintään 49,73 miljoonaa euroa. Tukialueen AB osuus olisi enintään 25,20 miljoonaa euroa ja tukialueen C enintään 24,53 miljoonaa euroa.

12 §

Asetuksen 12 §:ssä säädettäisiin nautapalkkion eläinkohtaisesta määrästä. Nautapalkkiota myönnettäisiin tukialueittain. Nautapalkkio koostuu yhdeksästä eri toimenpiteestä.

13 §

Asetuksen 13 §:ssä säädettäisiin nautapalkkion maksamisesta. Palkkio maksettaisiin kahdessa erässä samalla tavalla kuin lypsylehmäpalkkiokin. Teurashiehosta maksettava palkkio maksettaisiin kuitenkin yhdessä erässä.

14 §

Asetuksen 14 §:ssä säädettäisiin uuhi- ja kuttupalkkioiden sekä teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkion myöntämisen yleisistä edellytyksistä. Pykälää muutettaisiin siten, että siinä otettaisiin huomioon eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevassa EU-lainsäädännössä ja kansallisissa säädöksissä tapahtuneet muutokset. Säädosviittaukset päivitetäisiin vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Lisäksi pykälässä säädettäisiin soveltamisasetuksen 53 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan b alakohdassa tarkoitetusta päivämäärästä, jota käytetään, kun arvioidaan eläinten tunnistus- ja rekisteröintivaatimusten täyttymistä uuhi- ja kuttupalkkioita myönnettäessä. Päivämäärä olisi 31.3.2022.

Pykälään lisättäväksi ehdotettu päivämäärä 31.3.2022 antaa mahdollisuuden katsoa palkkiojärjestelmään kuuluva tukikelpoinen ja mahdollisesti tukikelpoinen eläin tukiehtojen kannalta hyväksytyksi eli määritetyksi eläimeksi, jos sen tulo-, siirto- ja poistoilmoitukset ovat tehty ja muut tukikelpoisuuteen vaikuttavat tiedot ovat oikein lammass- ja vuohirekisterissä vuoden 2022 palkkioiden osalta viimeistään viitepäivämäärää edeltävänä päivänä eli 30.3.2022, vaikka ilmoitukset olisi tehty rekisteröintiä koskevien säädösten määräaikojen kannalta myöhässä. Vastaavasti eläin voitaisiin hyväksyä, jos ensimmäinen virheellinen rekisterimerkintä on korjattu viimeistään 30.3.2022. Tunnistus- ja rekisteröintivaatimusten olisi siis oltava kunnossa ja oikein viimeistään 30.3.2022, jotta uuhi- ja kuttupalkkiot voidaan myöntää. Jos eläin on syntynyt vasta viitepäivän eli 31.3.2022 jälkeen, se ei olisi tukikelpoinen vielä vuonna 2022.

Teuraskaritsoiden ja teuraskilien tunnistus- ja rekisteröintivaatimusten täyttymistä arvioitaessa soveltamisasetuksen 53 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettu päivä olisi 19 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun hallintajakson alkamista edeltävä päivä.

Edellä mainituilla muutoksilla korjattaisiin Euroopan komission Suomeen kohdistamassaan tarkastuksessa virheelliseksi toteamat menettelyt. Euroopan komissio katsoi tarkastuksessaan, että Suomessa viitepäivämäärä on virheellisesti vahvistettu, kun se on yhdistetty eläimen tukikelpoiseksi tulemiseen.

Lisäksi pykälään lisättäisiin uusi momentti, jossa otettaisiin huomioon Euroopan komission tulkinta, jonka mukaan samasta eläimestä voidaan maksaa tukea tukivuoden aikana vain yhdelle tuenhakijalle. Palkkio eläimestä maksettaisiin eläimen viimeisimmälle haltijalle. Jos eläin siirretään samalla tukialueelle sijaitsevalle toiselle tilalle, joka on hakenut uuhi- tai kuttupalkkiota, palkkio maksettaisiin tälle tilalle, jos palkkion myöntämisen edellytykset täyttyvät. Luovuttava tila ei saisi palkkiota siirrettävästä eläimestä.

Myös pykälän 6 momenttia muutettaisiin vastaamaan Euroopan komission tulkintaa, jonka mukaan eläimestä voidaan maksaa tukea vain, jos sitä koskevat merkintä- ja rekisteröintivaatimukset täyttyvät viimeistään 31.3.2022. Eläimen ja sitä koskevien rekisteritietojen pitäisi siis olla merkitty

lammas- ja vuohirekisteriin viimeistään 30.3.2022. Lisäksi eläimen olisi oltava rekisteröitynä lammas- ja vuohirekisterissä jollekin uuhi- tai kuttupalkkiota samalla tukialueella hakeneelle viimeistään 31.3.2022.

Jos eläin siirretään viitepäivän jälkeen tilalle, joka ei ole hakenut uuhi- tai kuttupalkkiota, kyseiselle tilalle ei makseta palkkiota eläimestä. Palkkio maksetaan kuitenkin sille tilalle, jolta eläin on siirretty, jos tila on hakenut uuhi- tai kuttupalkkiota. Jos eläin siirretään ennen viitepäivää tilalle, joka ei ole hakenut uuhi- tai kuttupalkkiota, eläimestä ei makseta palkkiota myöskään luovuttavalle tilalle.

Muilta osin pykälä vastaisi sisällöltään vuoden 2021 asetusta.

15 §

Asetuksen 15 §:ssä säädettäisiin uuhipalkkiosta. Pykälää muutettaisiin siten, että siinä otettaisiin huomioon eläinten tunnistamista ja rekisteröintiä koskevassa EU-lainsäädännössä ja kansallisissa säädöksissä tapahtuneet muutokset. Uuhipalkkiota myönnettäisiin uuhien määrän perusteella siten, että palkkiokelpoisten uuhien enimmäismäärä voi olla enintään vuonna 2022 syntyneiden karitsoiden määrä. Jos aktiiviviljelijä on aloittanut vuonna 2022 uuhien pidon, karitsoiden määrä ei kuitenkaan rajoittaisi palkkiokelpoisten uuhien enimmäismäärää. Muilta osin pykälä vastaisi sisällöltään vuoden 2021 asetusta.

16 §

Asetuksen 16 §:ssä säädettäisiin kuttupalkkion ehtoista. Kuttupalkkiota myönnettäisiin kuttujen määrän perusteella, joka vastaa 400 litran keskimääräistä maidontuotantoa kuttua kohti 1 päivästä tammikuuta ja 31 päivään joulukuuta 2022. Muilta osin pykälä vastaisi sisällöltään vuoden 2021 asetusta.

17 §

Asetuksen 17 §:ssä säädettäisiin kirjanpitovelvollisuudesta kuttupalkkiossa. Pykälä vastaisi sisällöltään vuoden 2021 asetusta.

18 §

Asetuksen 18 §:ssä säädettäisiin uuhi- ja kuttupalkkioihin oikeuttavan keskimääräisen eläinmäärän laskemisesta. Eläinmäärä laskettaisiin vastaavalla tavalla kuin nautojen osalta. Poikimisilmoitukset lammas- ja vuohirekisteriin olisi tehtävä viimeistään 31.1.2023, jotta ne voidaan ottaa huomioon laskettaessa keskimääräistä eläinmäärää.

19 §

Asetuksen 19 §:ssä säädettäisiin teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkiosta. Karitsat ja kilit tulisi teurastaa elintarvikelain 5 §:n 21 kohdassa tarkoitettussa poroteurastamossa tai 22 kohdassa tarkoitettussa teurastamossa vuonna 2022. Jotta eläin olisi palkkiokelpoinen, se tulisi siis teurastaa viimeistään 31.12.2022. Lisäksi täsmennettäisiin 1 momentin 3 kohdan sanamuotoa siten, että mainitussa kohdassa tarkoitetaan nimenomaan eläimen pitoaikaa tilalla.

20 §

Asetuksen 20 §:ssä säädettäisiin uuhi- ja kuttupalkkioiden sekä teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkion enimmäismäärästä tukialueittain. Palkkioita voitaisiin myöntää koko maassa enintään 2,8 miljoonaa euroa.

21 §

Asetuksen 21 §:ssä säädettäisiin uuhi- ja kuttupalkkioiden sekä teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkion määrästä. Uuhi- ja kuttupalkkiot sekä teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio koostuvat yhteensä viidestä eri toimenpiteestä.

22 §

Asetuksen 22 §:ssä säädettäisiin peltokasvipalkkioon oikeuttavista kasvilajeista. Pykälä vastaisi sisällöltään vuoden 2021 asetusta.

23 §

Asetuksen 23 §:ssä säädettäisiin peltokasvipalkkion myöntämisen yleisistä edellytyksistä. Aktiiviviljelijän olisi tehtävä tarkkelysperunan viljelyalasta viljelysopimus perunatarkkelysteollisuuden kanssa viimeistään 15.6.2022. Sokerijuurikkaan viljelystä viljelysopimus sokeriteollisuuden kanssa olisi tehtävä myös viimeistään 15.6.2022. Muilta osin pykälä vastaisi sisällöltään vuoden 2021 asetusta.

24 §

Asetuksen 24 §:ssä säädettäisiin peltokasvipalkkion enimmäismäärästä tukialueittain. Peltokasvipalkkiota voitaisiin myöntää koko maassa enintään 16,9 miljoonaa euroa.

25 §

Asetuksen 25 §:ssä säädettäisiin peltokasvipalkkion määrästä.

26 §

Asetus tulisi voimaan 1.2.2022.

Liite

Asetuksen liitteessä määriteltäisiin ihmisravinnoksi käytettävät avomaanvihannekset. Liite vastaisi sisällöltään vuoden 2021 asetusta.

4. Taloudelliset vaikutukset

Lypsylehmä-, nauta-, uuhi- ja kuttupalkkiot, teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio sekä peltokasvipalkkio ovat kokonaan Euroopan unionin rahoittamaa tukea. Lypsylehmä-, nauta-, uuhi- ja kuttupalkkiot, teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkio sekä peltokasvipalkkio maksetaan vuoden 2022 valtion talousarvion momentilta 30.20.41 (EU-tulotuki ja EU-markkinatuki). Vuoden 2022 valtion talousarvion momentille 30.20.41 (EU-tulotuki ja EU-markkinatuki) on budjetoitu varoja tukien maksamiseen yhteensä 518,700 miljoonaa euroa. Momentin määrärahasta käytetään nautapalkkiota varten enintään noin 49,73 miljoonaa euroa, lypsylehmäpalkkiota varten enintään noin 32,0 miljoonaa euroa, uuhi- ja kuttupalkkioita varten enintään noin 1,7 miljoonaa euroa, teuraskaritsa- ja teuraskilipalkkiota varten enintään noin 1,1 miljoonaa euroa ja peltokasvipalkkiota varten enintään noin 16,9 miljoonaa euroa eli yhteensä noin 101,43 miljoonaa euroa. Vastaavat Euroopan unionilta saatavat tulot tuloutetaan momentille 12.30.01 (EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot).

5. Vaikutukset tuenhakijoihin

Kun tukijärjestelmä muuttuu komission tulkinnoista johtuen yllättäen ja nopeasti, voi joillekin kotieläintiloille tulla vuoden 2022 tukimaksuissa huomattavia muutoksia maksuihin ja suuriakin menetyksiä. Tällaisten tilojen lukumäärä riippuu siitä, kuinka hyvin tieto muutoksista tavoittaa tuenhakijat. Tuenhakijan tulee omaksua varsin yksityiskohtaisella tasolla tuen ehtojen odottamaton

muutos entiseen verrattuna. Tukijärjestelmän muutosten tullessa tietoon tuenhakijoiden kannalta verrattain myöhään, on tehostetulla viestinnällä olennainen vaikutus siihen, miten tuenhakijoiden luottamuksensuoja toteutuu. Luottamuksensuojan kannalta on olennaista, että viestintä ja neuvonta kohdennetaan suunnitellusti hallinnon viestintäkanavissa ja viestitään yhdessä maatalouden sidosryhmien kanssa. Ylivoimaisesta esteestä aiheutuvat tukimenetykset käsitellään erikseen korvauksia varten. Hallitusohjelman perusteella lainsäädännöllisin toimin ei aiheuteta lisäkustannuksia ilman kompensatiota maatalousyrittäjille.

6. Lausunnot

Asetusehdotuksesta pyydettiin lausunto valtiovarainministeriöltä, Ruokavirastolta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä, Maaseudun Kehittäjät ry:ltä, Evijärven Peruna Oy:ltä, Finnamyl Oy:ltä, Lapuan Peruna Oy:ltä, Elintarviketeollisuusliitto ry:ltä, Maidonjalostajien ja meijeritukkukauppioiden liitto ry:ltä, Pihvikarjaliitto ry:ltä, Kauppapuutarhaliitto ry:ltä, Sucros Oy:ltä, ProRuis ry:ltä, Myllyliitto ry:ltä, Suomen Lammasyhdistys ry:ltä, Suomen Vuohiyhdistys ry:ltä ja Puutarhaliitto ry:ltä. Lausuntoaika oli vain kaksi viikkoa, jotta tuen haku voidaan toteuttaa suunnitellussa aikataulussa.

Lausunnon antoivat valtiovarainministeriö, Ruokavirasto, Suomen Wagyu-yhdistys ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Pihvikarjaliitto ry, Suomen Teurastamoyrittäjät ry, A-Tuottajat Oy, HKScan Finland Oy ja Lihakeskusliitto ry.

Valtiovarainministeriö piti asetusehdotusta lausunnolla olleessa muodossa perusteltuna. Ruokaviraston lausunnon perusteella asetukseen täsmennettiin, että palkkiojärjestelmään ilmoittautumisen sijasta palkkioita haetaan hakemuksella. Lisäksi Ruokaviraston lausunnon perusteella täsmennettiin asetuksen 7 §:n sanamuotoa palkkioiden maksamisesta kahdessa erässä ja 8 §:n 4 momentin sanamuotoa rekisteröintivaatimusten täyttymisestä siten, että ne koskevat emolehmien lisäksi myös sonneja, härkiä, saaristohiehoja ja emolehmähiehoja. Myös 4 §:n 4 momenttia, 8 §:n 4 momenttia, 14 §:n 6 momenttia täsmennettiin eläinten palkkiokelpoisuuden osalta. Lisäksi 5 ja 18 §:ää täsmennettiin eläinmäärän laskemisen osalta.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n, Pihvikarjaliiton, A-Tuottajat Oy:n ja HKScan Finland Oy:n lausunnoissa esitettiin, että nykyinen järjestelmä tulisi säilyttää uuden ohjelmakauden alkuun saakka, jotta sekä maatalousyrittäjät että teollisuus ehtisivät sopeutua muutoksiin hallitusti. Siirtymäkauden muutokset eivät saa aiheuttaa viljelijöille tukimenetyksiä. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin lausunnoissa esitetyllä tavalla, mutta sonni- ja härkäpalkkioon tehtiin tiettyjä muutoksia 8 §:ssä kuvatulla tavalla, koska EU-lainsäädännön vuoksi muutokset on tehtävä ensi vuodelle. Lisäksi näin voidaan minimoida Suomelle vuodelle 2022 aiheutuvaa EU-rahoitusriskiä.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n, Pihvikarjaliiton ja Suomen Wagyu-yhdistys ry:n lausunnoissa esitettiin, että liharotuisilla eläimillä tarkoitettaisiin myös Wagyu-rotuisia nautoja. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin tukijärjestelmän yhtenäisyyden vuoksi, koska kaikkien liharodun määritelmää koskevien asetusten muuttaminen vuodelle 2022 ei olisi ollut aikataulusyistä mahdollista. Vuonna 2023 alkavalla uudella rahoituskaudella tavoitteena on muuttaa palkkiojärjestelmää niin, että naudan rotu ei enää vaikuta palkkiokelpoisuuteen.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:n lausunnossa esitettiin, että myös 1.3. jälkeen syntyneiden sonnien ja emolehmähiehojen osalta tulisi laskea loppuvuonna kertyvät ruokintapäivät sen jälkeen, kun eläin saavuttaa tukikelpoisuuden vähimmäisiän. Lisäksi A-Tuottajat Oy:n ja HKScan Finland Oy:n lausunnossa todettiin, että sonnivasikan syntymäkuukausi tulee vaikuttamaan sen markkina-arvoon ja sitä kautta haluttavuuteen teuraskasvatuksessa. Asetusehdotusta muutettiin lausuntojen perusteella edellä 8 §:ssä kuvatulla tavalla sonnien ja härkien osalta siten, että tukimalli muutettiin tilallapitoaikaan perustuvaksi. Tämä mahdollistaa 1.4. jälkeen syntyneiden sonnien ja härkien tukikelpoisuuden silloin, kun ne täyttävät tilallapitoaikavaatimuksiin liittyvät ehdot. Muutos rajattiin kuitenkin vain sonneihin ja härkiin, koska erityisesti sonneja ja härkiä syntyy pitkin vuotta ja tilat olisivat siksi joutuneet hyvin epätasapuolisen tuen määräytymisen kohteeksi ilman nyt esitettävää tilallapitoaikamalliin siirtymistä. Yhden päivämäärän malli olisi aiheuttanut myös markkinahäiriöitä muun muassa teurasruuhkien muodossa, mikä olisi loukannut tuottajien ja elintarviketeollisuuden luottamuksensuojaan liittyviä odotuksia.

7. Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa asian kiireellisyyden vuoksi.